

# **NZAMBE AKANGOLI NGAI NA MISALA YA MOLILI**

LITATOLI YA BOMOYI NA NGAI NA MUKUSE

**Allan Rich**

Elimbolami na lingala, kouta lopoto, na nzela ya moumbu na Nzambe, Adèle MBUYI.

Mokomi : Allan Rich

Mama ya likambo: Nzambe akangoli ngai na misala ya molili

(litatoli ya mobimba, kasi na mukuse)

Bisika buku ekoki ko zuama, koma na :

[www.centre-partage.com](http://www.centre-partage.com)

[contactallanrich@yahoo.com](mailto:contactallanrich@yahoo.com)

Tél. Skype: preacherallanrich

Buku oyo ezo lobela litatoli ya bomoyi na ngai na mukuse na kombo ya « Nzambe akangoli ngai na misala ya molili»

Mukanda oyo eyebani na mbula matari na motuya ya :

n° ISBN 978-2-9529698-0-2,

dépôt légal : 2 ième trimestre 2007, imprimé en France.

Po na mituna pe ko zua buku yango: [www.centre-partage.com](http://www.centre-partage.com) 2

## **Ekoteli po na bososoli malamumu**

**Na mbula zomi na libua (19), na utaki ko tambola mabe bambula mineyi mobimba, ya mobulu :moyibi, kokima ndako ya baboti, komela diamba, malakisi ya molili, mbonzambe ya mboka Asia, kofonguama ya liso ya misatu, makomi ya molili, soloka muyindo, kobuakela batu masuma ya liwa, komeka ko miboma, pongi ya pene ya liwa, evandeli na lopitale ya batu ya maboma.**

**Allan asengeli apona : kokufa to lisungi ya mutu oyo ayina. Na nzela ya buku oyo, Allan, azo kaba ndambo ya lisolo ya bomoyi na ye, tango ezalaki malonga te, na ntina ete: bato bayeba mabe ya misala ya molili pe bamikebisa na yango. Po ete, milimu mabe oyo ebatami na misala yango, eza na nguya makasi.**

**Na komikaba na soloka pembe, mbala na ye ya liboso, Allan, akueyaki na se na bokonzi ya milimu mabe, ayebaki te, ete alatisamaki na nguya ya molili, ya kobebisaka.**

**Monganga moko te, akokaki ko bikisa ye, po ete bokono yango, ezalaki ya nzoto te, kasi ya molimu.**

**Kati na motungisi pe, monyokoli, Allan, amonaki nzela ya lobiko mosusu te, kaka epayi ya Nzambe na nguya nyoso, po ete abika.**

**Lisiko na ye emonanaki, pe lobiko ya nzoto pe ya makanisi elandisamaki.**

**Soki yo ndeko motangi, olingi oyeba na ntina na misala ya molili, pe ya milimu mabe, litatoli ya buku oyo, ebongisami nde po na yo.**

## **Ebandeli**

**Kati na biso batu, ba misusu bandimelaka makambo nyoso, bamisusu, bandimelaka eloko moko te. Bayike, bazondimela bokonzi ya satana, basusu, bakondimela nguya na Nzambe; Ezali pe na ba oyo, bazo boya, na nguya ya satana, na oyo ya Nzambe.**

**Matatoli oyo epesami na buku oyo, ezali ya solo. Soki bondimaka te ete makambo esalemaka na molimo, soki boza na bososoli mosusu ekeseni na oyo ya ngai, po na kotalisa misala ya milimu mabe, oyo ekoki ko kamba bomoyi ya mutu, na kosenga na bino, bolanda na buku oyo makambo eyelaki ngai.**

**Na lingi na longisa binzambi Nzambi, te, kasi, na lingi na talisa ndenge na kutanaki na makambo mosusu na bomoyi ngai, po na mipesaki na esaleli ya molili. Ekozala pasi mutu amona ete makambo na kutanaki na yango, ezali ya solo, soki andimaka te ete, misala esalemaka na molimo. Nzoka nde, makambo esalemaka na molimo.**

**(Litatoli na ngai epesami na elobeli oyo tango mosusu bo meseni na yango te. Na buku oyo, esika eko koka te, po na lobela makambo nyoso, kasi, bokoki ko zua biyano na mituna, na etaliseli na ngai: [www.centre-partage.com](http://www.centre-partage.com)).**

**Maloba oyo na pikoli na ba buku misusu, ekomami na makomi *ya kolala*.**

## **Ebandeli ya misala ya molili**

**(Na mbula muambe {8}, tango nazalaki nanu kotanga, na ndimisamaki ete, na zalaki na bososoli ya ko koka te. Ba minganga ya bizaleli, balobaki boye: pasi po na kotanga, kozanga mayele, pe kozanga ko miyeba. Ba pasi nyoso oyo, ezalaki kobimisa ngai, malonga te, na miso ya bato.**

**Soki na zongi sima, na ko tala bomoyi ya ba kokololo na ngai ( na bambula 1800), bazalaki kati na malakisi ya molili pe ba buakaki lisuma, ya kobebisa bikeke misato sima na bango.**

**Koko na ngai ya muasi azalaki kotanga bomoyi ya batu na ba kalati (=cartes), mama na ngai, atako asalelaki yango te, tango azalasi nanu elenge ya mibu zoma na muambe (18), akotaki epayi ya muasi oyo amonaka, ayebisaki ye ete akokufa na mbula tuku misato na sambo (36). Wana abandaki kotambola na kobanga mingi, pe azongelaki lisusu te, ko talisa. Kasi, esalemaki se bongo. Na tango wana nazalaki na mbula zomi na mibale (12), kufa ya mama na ngai, esalaki ngai pasi mingi, pe ezangisaki ngai kimia. Azali mutu moko oyo, alingaki ngai na bosolo. Eloko moko ebukanaki kati na bomoto na ngai ya kati. Na ndimaki te liwa na ye. Na tango nazalaki kati na pasi wana, likambo ya ko kamua eyelaki ngai : molimo na ngai ebimaki na lombangu, libanda ya nzoto na ngai, na zalaki kokatisa nzela ya se ya mabele , ezalaki na ba langi ebele, na suka na yango, sima ya lidusu, na komaki na esika moko ya kimia,**

ya pembe, pe mwinda ezalaki ko ngenga na esika yango. Nazalaki liboso ya ekelamu moko, neti mutu, kasi lolenge na ye ezalaki ko kanisisa ngai mwanje. Makolo na ye, ezalaki polele pe komonana, kasi likolo ya makolo na ye, nzoto na elongi na ye, ezalaki kati na lipata, oyo ezalaki ko pekisa na mona ye malamumu. Azalaki mbinga, molayi, liboso na ye nazalaki lokola fumba (=fourmi) ya pamba. Azalaki kati na elanga, sima na yango, ezalaki na esika ezipamaki na milinga ya tongo. Mutu wana ayebisaki ngai ete esika wana, ezalaki ko batela bato bakufa, lokola mama na ngai, kasi, epekisamaki na kutana na ye.

Sima ya likambo oyo, ememaki ngai na mboka mosusu, molimo na ngai ekitaki ezongaki na nzoto na ngai, na fongolaki miso. Nde na ye ko ndima liwa ya mama na ngai. Kasi bolingo na ye ezangaki ngai makasi.

Na mibu zomi na mitano (15), nazalaki kotala bilili na buku ya malakisi etali bomoyi ya bikelamu (bato na ba nyama), etindaki ngai, na ndima ete, ezalaki, likolo na nyoso, mokeli oyo akelaki mokili mobimba. Pe, makoki ya kokutana, ngai moko na mokeli wana, esengelaki ezala, nde mokeli yango esengelaki alakisa ngai ete azali na bomoyi. Soki ayanolaka ngai te, elingaki elakisa ete, Nzambe azalaka te. Nde na lingaki na zanga kondima bomoyi na ngai mobimba.

Natalaki na likolo, pe na bondelaki boye : « Nzambe soki ozali na bomoyi, milakisa epayi na ngai ! » . Kaka na ngonga wana, na tondisamaki na mwinda, na bolingo, pe na molunge, nguya ya makasi kouta na likolo eyaki ko kotela ngai. Ekokaki ko simbama na bo nzoto te, kasi ezalaki mwinda ya solo. Nayaki kososola ete Nzambe aza na bomoyi. Na ndimisamaki bongo, na nguya wana, ya bolingo. Nazalaki neti na mataki na lola ! Butu mobimba, nazalaki kosolola na Nzambe, na yebaki na ngonga wana ete, azalaki moninga na ngai. Sanza mibale sima ya

**bokutani wana, na kamataki mokano ya kotosa ba posa na ngai moko, kotambuisa bomoyi na ngai ndenge na sepelaki, kobuakisa Nzambe, pe ko kangama na elenge muasi.Nzambe ayebisaki ngai ete, nzela wana ekomemela ngai ba buale, nayebisaki ye ete : « soki esimbi te, pe makambo ekomeli ngai pasi, nakozongela yo ». Na yokaki, bozalisani na Nzambe kolongua kati na ngai...**

### **Komipesa na diamba pe na moyibi**

Tata oyo abota ngai, akenda na mboka Japon, pe azonga lisusu te.Na yango, ba memaki ngai, na ndako ya mbula matari, bisika babokolaka bana, kino na kokisaki mibu zomi na libua (19).Mingi ya bilenge nakutanaki na ndako yango, bazalaki ba mikolo na ngai.Mingi ba uta boloko, bazalaki bakumbi tuku tuku,bazalaki komela diamba na masanga ya milangua.Biloko oyo ebandaki ko kamba bomoyi na ngai, na bandaki komelaka yango mingi , nazalaki ko pona te, ezala: badiamba ya matiti,to oyo batuta, bakisi ya moyibi ; nazalaki pe komela masanga ya makasi,nyoso wana, eyaki kobebisa mayele na ngai.Nazalaki koyeba lisusu te , nini nasalaki na butu ya liboso. Ba ndoto ezalaki ya mabe, tango mosusu, nazalaki ko milota, kati na terasi, na zamba, to na bibuteli (=escaliers).Bomoyi na ngai ezalaki ko beba, mikolo na mikolo.Na bandaki ko teka diamba po na zua misolo.Ba lakisaki ngai, koyiba na ba boutiques, na mituka,...

Eza na mokolo moko, la police, ekangaki ngai,na komaki kuluna.Nazangaki mosala, nazalaki ko mikipe lisusu te.

**Ba minganga ya bizaleli, bayebisaki ngai, nazalaki koboma misisa ya mutu na ngai.Na yebaki yango malamumu, nazalaki ko sala yango, na nko.Nazalaki kokanisa ete , liwa nde ekokaki kosukisa, minyoko na ngai.Pe, bilenge mingi nzinga nzinga na ngai, bazalaki kokufa, bamisusu po na**

**kolekisa komela daimba, ba misusu na makama ya tuku tuku.**

**Komipesa na malakisi ya molili pe kobelega milimu mabe**

**Na komaki ko salela soloka pembe, nalukaki yango te,... na ye nde kososola ete , nazaki na likabo ya koyeba makambo, na ndenge ya molili .Ebele na bato , bazalaki kokamua boyebi wana, ngai moko mutu ya liboso, nazalaki kokamua ndege nini na misalisaki makasi te , po na koma komanyola makambo ndenge wana. Bato bazalaki koya kotuna ngai , po na nayebisa bango nini bakokaki kosala , na mikolo ezalaki koya liboso, na makambo etaliki bomoyi na bango. Na salelaki pe makomi ya molili. Nazalaki kokamua pe kosepela na makoki wana, nazalaki komituna te, soki eutaki wapi, posa na ngai ezalaki nabakisa lisusu. Po na kolisa makoki wana ya molili, nazalaki kotanga ba buku ezo lobela : misala ya molili, kobelega milimu mabe, boyebi ya bikelamu, kobutua po na kokutana na nzambe ya batu ya Azia. Muke muke, milimu mabe babandaki kopesa ngai bokonzi ya molili neti, komonaka na lisu ya misatu, ezalaki komonisa ngai milimu oyo bato ya mokili bakokaki komona te, pe nguya oyo ekambaka batu pembeni na ngai, toloba, molimo ya mutu ye moko. Po ete , mutu akelami na biteni misato : nzoto, molema na molimo. Molimo kati na mutu ezalaki komonana na langi ya : mayi ya pondu, lilala etela, to ya mutane makasi, kolandisama na nguya ya bonzambe kati naye. Namiyebelaki kutu koya ya bato epayi na ngai, yambo ba koma, pe nazalaki koyeba makanisi na bango yambo ba loba,...Sima, nayaki kososola ete makabo wana ya molili epesamelaki ngai po ete , ba koko na ngai bafongola nzela, pe milimu mabe ya mabota yango ezalaki ko sunga ngai.**



## **Komipesa na soloka moyindo.**

**Mokolo moko, molimo mabe eye kokutana na ngai, eyebisi ngai ekokaki ko pesa ngai likabo ya kobuakela batu masuma na mosika po na koboma bango. Na ndimaki yango na esengo nyoso. Etalisaki ngai ndenge nini ko salela yango. Nakanelaki elenge mobali moko na lingaki ye te, po alongaki na ba kelasi na ye ya munganga, pe na yinaki bato nyoso oyo nazalaki komona ete bazo bonga, to bazo beta mabaku malamumu. Nde na buakelaki elenge mobali wana lisuma, akufaki na ngonga muke, na kendaki pe matanga na ye.**

## **Manaka na basi ya lolenge mosusu**

**Ezaliki na pokua moko, nakendaki na eyamba ya ndule, na kamuaki komona, esika yango na mwinda, batu tuku mitano (50) bavandaki na ba kiti, kasi ezalaki nde ba mpaka basi balataki bilamba ya moyindo, basuki na bango ezalaki pembe kotalisa ete ba komaki mibange. Ezaliki na mpaka mobali liboso na bango nyoso, akokanaki na mumpe, azalaki ko lobela bango na mongongo ya makasi. Na lingaki na kima, tango mpaka ya mobali alobelaki nagi : « Boyei malamumu, nazalaki ko zela yo ! ». Somo elataki ngai po na kanisaki ete : ezalaki bokutani ya ba ndoki, mpaka ya mobali azalaki mumpe ya soloka ya vaudou, pe azalaki na makabo lokola oyo ya ngai, nde amiyebelaki liboso ete na ko ya, nazalaki ko mituna po na nini azalaki ko zela ngai ? Nazalaki kobanga **ete** , aleka ngai na nguya, pe abuakela ngai lisuma soki na longuaka na esika wana. Na zuaki mokano ya kozonga ko vanda. Ba mpaka ya basi bazalaki ko tala ngai bango nyoso na bilungi ya esengo. Na kueyaki na motambo. Mumpe azalaki ko loba, kasi nazalaki kososola elobeli na ye te. Sima na ye**

koloba, ba tiaki bilili ya filme, mama ya likambo ezalaki « ekuluse, na mbeli ».Na monaki bilili yango ntina te. Atako mua molili ekotaki, nakokaki ko bima te, po na yebaki ete ba ndoki ya basi, basalaki ko tala ngai,tii bilili ekomaki na suka.Tango nalingaki na kende, moko ya basi, asimbacki ngai po ete na mela, mayi ya ti na lipa.Na yebaki ete bileyi yango ezalaki ya ko bebisama, kasi nazalaki ko banga bilakeli mabe soki na boyaka ko lia.

Sima ya mua ntango, na yaki koyeba ete , bazalaki lisanga ya ba klistu.

### **Kokambama na milimu mabe pe koluka komiboma.**

Na sepelaki na bokonzi ya molili, nalingaki nayeba malamumu eteni na ngai pe eteni ya molimo mabe, kati na bokonzi yango. Na bongisaki kobuaka lisuma ya mibale ngai moko, na lingaki te, molimo mabe akamba ngai.Na telemaki pene ya balabala moko, na yebisaki molimo mabe ete ngai nde na sengelaki ko pona motuka, pe bato nyoso na kati ya motuka wana basengelaki kokufa, na miso na ngai.Na buakaki lisuma, pe na miso na ngai motuka etombuamaki etelemaki na mopepe na molayi muke, elongue na balabala, ekendaki kotuta likunzi ya mwinda. Na kimaki mbangu po na koma pene ya motuka, na esengo nyoso, po ete na ndimisamaki ete molimo mabe moko te ezalaki ko kamba ngai, pe na salelaki bokonzi wana ngai moko.

Na motuka, na kokaki komona mikongo ya ba mpaka mibale, moko ya mobali, mosusu ya muasi.Mobali azalaki ko ningana lisusu te, kasi ebele ya mokila ezalaki kobima na mutu ya muasi.Nazalaki ko zela ete makila ekata, po na mona monene pe elonga ya bokonzi na ngai. Na sepelaki kati na ngai , pe nakanisaki ete , nazuaki penza nzela ya elonga.Nzoka nde, na kosala bongo,na fongolaki nzela na molimo mabe wana po ete

aya ko vanda na bomoyi na ngai.Molimo wana, akotelaki ngai,somo pe mitungisi elataki ngai.Molimo wana akosaki ngai.Posa na yango, ezalaki te ete na bonga, to na yamba bokonzi, kasi ezalaki ete, eboma ngai, Allan.Ezalaki ko tindika ngai na liwa, tii na tosa ye, na komaki na suka, po na zua kimia,na lakaki ye ete kaka na butu wana , na ngonga ya minuit, na lingaki na miboma.Na tango elonguaki, eyebaki ete na kokokisa ndayi na ngai.Na zuaki mua kimia, pe nayebaki ete na mua ngonga, bomoyi na ngai ya mbindo, elingaki ekoma na suka na yango, po na kota na esika ya kimia po na libela. Na ngonga ya minuit, na melaki mbuma tiku misato (30) ya kisi ya pongi.

### **Pongi pene na liwa**

**Bakambi ya ndako ya mbula matari, bisika babokolaka bana, baye kososola ete , na lingaki na namiboma.Bamemaki ngai na lopitale na mutuka, na mimonaki mbala moko, libanda ya nzoto na ngai, nazalaki komona malam, na mutuka na ba kambi, nazalaki na mopepe. Na talaki na sima, na monaki nzoto na ngai esi enuna pe ebeba, mokambi ya muasi azalaki ko ningisa nzoto na ngai pe kolobela yango.Nzoto yango, ezalaki na pongi ya mozindo : nazalaki lisusu na kati na yango te.Na kamuaki po ete nakokaki ko kanisa pe nazalaki na boyebi ya makambo nyoso.Bomoto na ngai, makanisi na ngai, mayele na ngai, ba posa na ngai, nyoso etikalaki mibimba pe ezalaki ko sala.Nyoso ezalaki na esika na yango kaka, nzoto na ngai , ekomaki ya molimo. Nzoto oyo ya molimo ezalaki kokutana na nzoto ya musunyi na nzela ya singa, neti oyo esangisaka mama na muana na libumu.Nakamuaki makasi, nakanisaki ete , sima na liwa, ndambo ya mayele na biso nde, ezalaki ko tambola na biso, kasi mayele wana**

ekokaki ko simbama te. Kasi nayokaki somo, koyeba ete sima ya liwa, nyoso oyo to zalaki na yango na se na moyi, ezalaki komemama na liwa : mikano na biso, makanisi na biso, ba posa na biso, mabanzo na biso. Na mukuse mobimba ya mutu ezalaki ko sala. Na balukaki liboso, po na tala mboka ya sika pe ya libela, ezalaki ko zela ngai, po ete na zalaki komona mokili ya bonzoto pe mokili ya molimo. kasi liboso na ngai ezalaki te, mokili ya mwinda to ya kimia nazalaki komona, kasi na monaki esobe ya malili, ya mbindo ezalaki ko sala somo. Na yaki kososola ete , liwa ezalaki te bonsomi oyo nazalaki kokanisa. Na lingaki na baluka , nayokaki, lisusu te posa ya kokufa. Nalingaki na zongela nzoto na ngai ya musunyi, nazonga na mokili po nabongisa bomoyi na ngai, kasi nazalaki kobanga pe komituna soki nalingaki na koka. Nakokaki ko zonga na nzoto na ngai ya musunyi, po ete ,singa oyo ezalaki kosangisa nzoto ya molimo na ya musunyi, nanu ekatanaki te, nde nazongaki na nzoto na ngai ya musunyi kaka ndenge ezalaki, kati na pongi ya mozindo, na mutuka oyo ezalaki ko mema yango na lopitale. Ngonga na ngai ya kokufa, nanu ekokaki te.

Naye kososola sima, ete mingi ya batu bazalaki ko miboma, bazalaki kokanisa ete liwa nde bonsomi to lisiko, bayaka ko mona ete mboka ya kimia pe ya bompemi, epesamela mutu nyoso te.

« *Kanisa mokeli na yo, yambo singa ya libende ekatana, ... yambo putulu ezonga na mabele, lolenge ezalaka, pe molimo na yo ezonga epayi na Nzambe, mopesi na yango.* » Mosakoli (Ecclesiaste ) 12 :6-9.

## **Nazalaki na lola ?**

**Mayele eye kozongela ngai,nazalaki na esika ya kimia, bisika nyoso ezalaki pembe, pe ezo ngenga na moyi.**

**Namonaki neti mutu alataki pembe koya epayi na ngai, kotuna ngai na mungongo ya bopolo, ndenge nini nazalaki ko yoka.**

**Nazalaki na lola ? Te, nazalaki na lopitale ya ko bikisa batu ya maboma, ezalaki mosungi munganga ya muasi : azalaki lokola mwanje, mapapu nde ezalaki ko zanga.Molimo mabe etikaleki ngai esika po ete na tosaki boyokani na biso, sima ya poso moko, na longuaki na lopitale.**

## **Alpha pe Omega**

Pokua moko nazalaki kotambola na elanga batu bayaka ko pemela. Ezalaki na bayembi ya banzembo ya Nzambe, na monaki yango mabe, ezalaki ba klistu bautaki mboka America, bazalaki koyemba na mingongo ya makasi.

Nazalaki ko sepela na bango te, pe nalingaki nazalaka pene pene na bango te, po bazalaki ko bimisa pole moko, pe bazalisani moko ezalaki ko belisa ngai.Na zuaki mokano ya kolongua esika wana, navanda esika ya mua molili.Elenge muasi ya kitoko makasi, ayaki ko pesa ngai lokasa, na koseka, na lokasa wana, ezalaki na elemba ekuluse, eyaki ko pesa ngai kanda makasi, nayaki kososola ete azalaki kati na ba klistu wana.Na buakaki lokasa pe na kendeki mosika na ye.Na vandaki mua mosika na batu, pe nazalaki ko tala bayembi na mosika.Batu ba tondaki, ndule ezalaki kobeta makasi, pe mituka ezalaki koleka leka.Na ye komona, uta na likolo, mwinda ya makasi.Ezalaki mwinda ya moyi te, ya sanza te,ya courant te, ezalaki ko sala cercle ya munene ya 10 mètres.Makelele ya nzinga nzinga ekatanaki , ezalaki kimia ya mozindo.Na kanisaki

ete ezalaki biloko oyo ezalaki kotambola likolo lokola ba avions, po bazalaki kolobela yango mingi na tango wana. Na mua kobanga, na netolaki miso likolo po na tala euteli ya muinda yango, na monaki neti mutu, kasi na nzoto ya musunyi ya pembe makasi lokola mayi ya peto, azalaki kati na mapata. Na kokaki kolobela lolenge na ye te, na maloba to na makanisi ya bomoto. Kobanga elonguaki, nalingaki na yeba koleka, nini nazalaki komona. Mutu yango ayebisaki ngai « nazali Alpha pe Omega » pe limuaki, mwinda pe elimuaki. Sima na yango, nazongeli koyoka makelele pembeni na ngai ndenge ezalaki liboso, nazalaki ko sosola te po na nini, kaka ngai moko nde na monaki emoniseli wana. Mutu moko te pembeni na ngai azalaki ko kamua, bazalaki nde kokoba kosolola, koyemba,.. neti eloko moko te esalemaki. Sima, nayaki kotanga na biblia, lisolo ya PAULO, ye pe akutanaki na mwinda kasi nzinga nzinga na ye, mutu moko te amonaki yango. Ayokaki mungongo, kasi amonaki te nani azalaki kolobela ye. Nzoka nde, baninga na ye bazalaki ko mona eloko te. Nazalaki kososola elokote, po na ngai, Alpha ezalaki kombo ya motuka ya mboka Italie, Omega po na ngai, ezalaki kombo ya ngonga batalaka (montre) ya mboka Suisse. Atako natikalaki na mituna ebele, na longuaki na esika wana, na kimia ya lolenge mosusu.

### **Kobutua pe komisalisa makasi po ete molimo na ngai ebika**

Nazalaki komona neti nalongaki liwa, pe nalingaki nabanda bomoyi ya sika, mosika ya molili. Na lingaki na petolama, nakoma bule, nazua bomoyi ya sika. Na tikaki komela diamba, masanga ya makasi, makaya, sima ya ngai komona emoniseli, natikaki kolia misunyi.

Namipesaki mingi na galasisa pe na yoga.

Pokua nyoso na zalaki komipesa na ko kamba mpema na makanisi na ngai moko, nazalaki ko kamba makanisi pe makasi

na ngai, mokolo mobimba.

Nazalaki kotanga muke, milimu ezalaki kotalisa ngai nzela ya kolanda. Nazalaki ko longola makanisi nyoso na mutu na ngai, po na batela likanisi moko te, ezala ya mabe to ya malamumu, na zalaki kolonga mayele na ngai.

Nakomaki mua malamumu, nakokaki ko sala, pe nazuaki mosala moko eumelaki ba sanza mitano. Kati na kobutua po na koma na bomoto ya malamumu koleka, na yaki kozua libombami ya molimo. Na sosolaki boye : nazala na soloka moyindo, to namisalisa makasi po na petolama, nazalaki kaka mosika na Nzambe. Yango, ntina nini ko yika mpiko ? Na tikaki ko butua, nazuaki nde mokano, ya ko tambuisa bomoyi na ngai, na lolenge oyo na monaki ete ezalaki , ya mabe te, pe ya malamumu te.

### **Molimu ya peto pe ya pembe kati na mutu**

Sima ya ba mibu na ngai zomi na libua (19), mokambi ya ndako ya bana ayebisaki ngai na bima na suka ya poso. Na kangaki bisaka na ngai pe nakendeki. Bafutelaki ngai esika ya kolala po na sanza moko. Na mekaki ko sala musala, kasi nazalaki na bolembu mingi, po nazalaki ko liya malamumu te. Ezalaki na eleko ya makasa kokweyaka na ba nzete, nakokaki kolokota ba mbuma oyo baleyisaka ba ngombe, nazalaki kotokisa yango, ezalaki bileyi na ngai ya moto, ya mokolo mobimba.

Na monakai ete na komaki na suka, esika ya kobimela ezalaki te, sima na ngai eloko ya malonga ezalaki te, pe nazalaki na elikia moko te, ete nakokaki kobonga mikolo ezalaki koya. Na zangaki : baninga, libota, mayele, mokanda ya kelasi, misolo. Eleko ya malili makasi, ekomaki pene, ngonga na ngai ya kolongua na mokili ekokaki.

Na tango wana, moninga moko oyo tozalaki komela na ye diamba elongo, ayelaki ngai na esengo nyoso. Autaki kokutana

na ba klistu kati na manaka, abengagi ngai naya na manaka, ya poso oyo ezalaki koya. Po na ngai, nasepelaki te, na kutana na ba klistu, na boyaki yango. Ayaki kolendisana ngai, pe kobenga ngai lisusu, sima ya mua ba poso, na ye ko ndima po azalaki mbamba, kasi naye bisaki ye ete, na ko ya kaka mbala moko, pe alobela ngai yango lisusu te. Tango nakomaki kuna, na monaki elenge mobali azalaki loba pe, liboke ya batu bazaliki ko landa ye. Azalaki koloba YESU MASIYA akufelaki ngai na ekuluse. Tango nazalaki, kotala ye naye komona molimo na ye. Kokamua !Ezalaki pembe, etondisamaki na nguya pe na makasi ya kosakana te !Nanu na mona ya lolenga wana te. Naye baki ete azalaki na nguya ya likolo pe ya makasi ko leka, oyo penza nazalaki ko luka. Na lingaki na yeba sekele na ye, ndenge nini kotondisama na nguya ya lolenge wana. Nazuaki mokano ya kozonga poso mosusu. Na bundaki makasi po na zonga, po milimu kati na ngai ezalaki kotelemela ngai. Na komaki ya kolemba, pe natokaki mingi, po etumba elekaki makasi. Na ngonga abeleli : « Oyo alingi ko yamba nguya na Nzambe, aleka awa liboso na ngai ». Na welaki ko leka liboso, na elikia ete nalingaki na yamba nguya wana. « Na yokaki mawa » po namonaki na molimo na ngai, Yesu na ekuluse, pe Nzambe koyebisa ngai ete na yamba ye. « Nini ? lisusu, Yesu na ekuluse wana ! ». Na kokaki ko ndima te, maloba wana ezalaki kolekela ngai, nalingaki kaka na yamba nguya wana ya likolo pe ya makasi ko leka. « Na yanolaki mbala moko, TE ». Nakoki kondima te, Yesu wana, oyo bazalaki koloba ete akufela ngai na ekuluse, pe azuaki esika na ngai. Molimo mosantu akobaki ko lobela ngai ete, soki na kobaki ko tambuisa bomoyi na ngai lolenge wana, na lingaki na kufa, sima ya ba sanza motoba (6). Na yebaki ete ezalaki ya solo. Na kokanisa pongi ya mozindo oyo na lalaka, naye baki ete liwa ezalaki pene na ngai. Na zalaki na posa ya kokufa te, lolonge mosusu ya kosala ezalaki te, nde na yaki ko ndima ete Yesu MASIYA,



akufelaki ngai, azuaki esika na ngai, amemaki bilakeli mabe na ngai, pe nokaki ko bika bomoyi ya seko, po na makila na Yesu asopaki na ekuluse.

### **Kokangolama na milimu mabe**

Sima ndeko oyo azalaki ko kamba manaka,abondelaki po na ngai, pe apesaki mitindo na milimu mabe, ba longua na bomoyi na ngai.Batosaki, po milimu mabe batosaka kombo na Yesu MASIYA.Na ngonga muke, na kangolamaki na minyololo ya :diamba,masanga ya milangua,posa ya komiboma,mawa,mbuma ya misala ya molili,...Po ete , nguya oyo ezalaki kati na kombo na Yesu, tango azalaki na mokili oyo,eleki mibu koto mibale (2 000), ezali kaka na misala kino na moyi oyo ya lelo, po na kosunga ba oyo bazali na yango bosenga.

### **Molimo ya sika**

**Na poso oyo elandaki, babondelaki po na ngai po ete na yamba Molimo Mosantu na Nzambe.Ngai oyo, na poso elekaki na latisamaki na milimu mabe, nazalaki sikoyo ya kosimbama na Yesu oyo na yina ngonga molayi ! Na zalaki ko sosola malamumu te nini ezalaki koyela ngai,nazalaki kokoma mo klistu ?**

**Ekomami na biblia ete *Molimo Mosantu na Nzambe,azali Molimo na makasi,na bolingo pe na buanya* , Tim.1 :7, ezalaki nde bosenga na ngai ! Lisusu« *‘Ngai, Nkolo Nzambe, nalobi, ete, nalingi kufa ya mutu moko te.Bobongola miteme po bobika !...Na sepelaka na kufa ya batu na yawuli te.Posa na ngai ezali ete babonguana po babika.Na bondeli bino, bo tika, bizaleli ya mabe.Po na nini, kokufa ?’*» Ezech.18 :31-32.**

## **Mokanda na emoniseli**

**Mo klistu moko apesaki ngai biblia,alobaki na ngai na banda ko tanga nanu ,na boyokani ya sika, makomi ya ntoma moko, po ete ba buku mosusu ezalaki pasi koleka ba misusu.Toli na ye ezalaki ete na tanga ba buku nyoso kasi , Emonoseli te, po ezalaki, na mabombani pe makambo ya pasi po na kososola.Na tondaki ye, kasi tango nazongaki epayi na ngai , na bandaki ko tanga nanu buku ya emoniseli, nazalaki, ko mituna alingaki abombela ngai nini.Na bandaki na mokapo ya liboso,ezalaki lisolo ya mutu ayokaki mongongo sima na ye abalukaki, amonaki mutu na likolo : mutu na ba suki na ye, ezalaki pembe makasi lokola, mbula ya poto (neje),miso na ye ezalaki lokola lolemo na moto,...Mutu ya monene oyo, ayebisaki ye ete « Nazali Alpha pe Omega (ebandeli na suka), oyo :azali, azalaka, pe azaliki koya, Nzambe na nguya nyoso ».Elakisi ete,oyo na monaki pe na yokaki, mbula liboso, ezalaki Yesu Masiya ! Ezalaki po na ngai, emoniseli, kofonguama ya libombami, lolenge ya buku.Na ba buku nyoso, oyo ezalaki kolobela makambo ya molimo, oyo milimu mabe etindaki ngai na tanga, Biblia ezalaki buku ya suka nakokaki ko tanga, po nazalaki ko komona yango lokola, buku ya kala oyo : ezolobela bo nzambe ezanga misala, elingikaki ekosa batu, pe etonda putulu.Nayaki kososola ete molimo ya sika na utaki koyamba azalaki ko kamba ngai na makambo oyo, ba pekisa ngai ngonga molayi. « *Molimo na bosolo, oyo mokili ekoki ko yamba te, po emonaka yongo te, pe eyebi yango te, bino boyebi ye, po ete azali kati na bino, akoumela kati na bino, pe ako zala kati na bino.Molimo wana, akokamba bino na bosolo nyoso* » Yohane 14 :17. « *Yesu afongolaki bango mayele, pe basosolaki makomi* », Luka 24:45.**

## Kozongela bomengo

**« Azongiselaki ngai te, mabe oyo nasalaki. Apesi ngai te etumbu, oyo nasengelaki kozua, mpela moko ezalaki mabunga na ngai. » Nzembo 103 :10. « Esengeli ya solo to kufa, toko zala lokola mayi esopana na mabele, pe ezo sangana lisusu te ; Nzambe , alongolaka bomoyi te, kasi alingi ete oyo akimaki mosika na ye , azonga na bozalisani na ye. » 2 Samuele 14 :14.**

**Kobikisama ya kati, ebandaki kosalema malembe, malembe na bomoyi na ngai, po na kobikisa ngai na ba buale nyoso nakutanaki na yango na bomoyi na ngai, ba minyoko ya makanisi pe ya motema, ba somo, koyina nazalaki koyina bomoyi na ngai, na Nzambe ye moko. Muke muke, na bandaki kososola ete, Nzambe te mutu amemaki minyoko na bomoyi na ngai, kasi ekelamu mosusu ya molimo, mokosi, mobebisi, oyo azali ko kamba mokili po batu bayeba te, ete Nzambe aza na bomoyi, ye wana :satana. Muke muke, na yaki kososola ete, milimu mabe ekambaki ngai ba mbula na ba mbula, po na ko penguisa ngai mosika na pole pe na bosolo, babebisaki ngai, basalelaki mayele na ngai po na zanga boyebi ya masumu. Ba yebaki bosolo, kasi bazalaki ko mema ngai mosika na yango, mosika na : Yesu. Na yaki ko yeba azali nani, pe nini asaleli moko na moko na biso. « Ye nde aza likolo na nyoso : likolo ya bokonzi nyoso, ya nguya nyoso. kombo na ye ezali likolo ya ba kombo nyoso, ekoki ko tangama. » Efeze 1:21. Milimu mabe wana, elingaki te, na yeba ete : « ezali na Nzambe se moko, azali bule, ayina mabe (masumu), na ntina ete Yesu akufeli biso, po to zongana bondeko na Nzambe. « Yesu, ye wana atelemaki po ete asukisa misala ya molili ya satana » 1 Yoane 3 :8.**

## **Ba nguya ya mboka ya molimo**

**Ba nguya mutu azali na yango, euti na mboka ya molimo, tango mosusu na milimu mabe oyo bayaka, sima ya mutu kobelela yango, to Molimo ya solo, oyo ya Nzambe ya Solo, na sima ya mutu kotosa ye. Milimu mabe (ba demona) ba memaka mutu musika na bosolo, bakolata elongi mosusu, boza kosaka batu, bazo lingaka bango( na minyololo). Tango tozali kobelela ba nguya ya mabe, milimu mabe nde bayaka epayi na biso. Kasi Molimo na Bosolo oyo Nzambe atindelaka batu, Molimo na Nzambe apesamelaka biso, soki tobuakisi mabe, pe to zui mokano ya kotosa Nzambe. *Molimo Mosantu apesameli, ba oyo bazali kotosa Nzambe: Misala 5:32 .Tango to ndimi libongisi ya ko sikola, biso: po ete ezali na Nzambe se moko, pe molobeli se moko, ya batu liboso na Nzambe, Yesu Masiya , amonanaki kati na batu: 1timothée 2:5. Po ete: Lobiko ezali epayi ya mutu mosusu te; Ezali na se na moyi, kombo mosusu te epesameli batu po babika: Misala 4 :12. Kaka ye (Yesu Masiya) nde to sengeli kobelela, po asunga biso , akamba biso na bosolo, po bosolo yango ezali kokangola biso, ezo sikola biso na minyololo pe bilakeli mabe ya misala ya molili.***

## **Olingi olongua na molili po okota na pole**

Soki, na nzela ya kotanga buku oyo, ososoli ete obunga , kasi ozali na posa ya ko yamba bomoyi ya seko, pe Nzame alimbisa yo, tala makomi ya sango malam, oyo na komi ya *kolala*, ekosunga yo, soki osaleli yango na motema na yo mobimba, po nzela mosusu okoki kobikela, ezali te, kaka Nzambe ye moko oyo ayebi motema na yo :

*Batu nyoso basumukaki, pe bungisaki bozalisani ya motuya ya*

*Nzambe,kasi, ba tangami bayengebeni, na nzela ya ngolu ; ezali likabo oyo Nzambe apesi, po na lisiko ya batu, na nzela ya Yesu Masiya : Ba Roma 3 :23-24.*

*Lifuti ya lisumu, ezali liwa, kasi likabo ya ofele kouta na Nzambe, ezali bomoyi ya seko na bomoko kati, na Yesu Masiya, Nkolo na biso : Ba Roma 6 :23.*

*Ezali na ntina na masumu na biso ete abakamaki na ekuluse,ezali na ntina na mabunga na biso ete atshiolamaki.Etumbu na biso, ekueyeli ye, po biso to zala na kimia, na mapipi na ye , tozui lobiko :Isaya 53:5.*

*Bobongola mitema, moko na moko na bino abatisama na kombo na Yesu Masiya, po na kolimbisama masumu.Sima, bokoyamba likabo ya Molimo Mosantu : Misala (ya ba ntoma) 2 :38.*

*Nzambe alinga mokili koleka ete , abonza muana na ye ya linkinda,po ete ba oyo nyoso bakondimela ye, babika na libunga, pe ba zua bomoyi ia seko.Ya solo, Nzambe atindaki muana na ye na mokili, po akatela mokili etumbu te, kasi po abikisa yango.Oyo atieli ye motema, aza na etumbu te, kasi,oyo aboyi ko ndimela ye, aza na etumbu, po ete aboyi kotalela muana ya linkinda, ya Nzambe.*

*Etumbu yango, elakisi boye : muinda eyaki na mokili, kasi batu baponi molili, po ete misala na bango ezali ya mabe.*

*Ya solo, oyo azali kati na mabe, ayini mwinda, pe azali koboya ko pusana pene pene na mwinda po ete misala na ye, ekoyebana.Kasi oyo azali kotambola, kati na bosolo, akoya kati na mwinda, na po pete nyoso, po ete misala na ye, ezo kokisa mokano na Nzambe, eyabana ; Yohane 3 :16-21.*

## **Esambiselo ya suka.**

*Nzambe asili kobongisa mokolo oyo akosambisa mokili, na boyengebene na ye, na nzela ya mophonani na ye, oyo asekwa kati na ba kufi ; Misala ya ba ntoma 17 :31.*

*Ngonga ezali oyo,ba oyo bazali na kati ya ba nkunda, bakoyoka mongongo na ye, pe bakosakwa.Ba oyo misala na bango ezalaki ya malamumu ba kosekwa po na bomoyi, kasi ba oyo misala na bango ezali ya mabe, ba kosekwa po na esambiselo ; Yohane 5 :28-29.*

*Epesami na batu kokufa mbala moko, pe sima, esambiselo ekoya ; Ebele 9 :28.*

*Namonaki kiti ya mokonzi munene, ya pembe na oyo avandelaki yango.Likolo na se, ekimaki mosika na ye, elimuaki nyoso etikaki ata elembo te.Na monaki ba kufi, ya mike na ya minene, bazalaki ko pusana na kiti na bokonzi po ete basambisama.Ba buku efonguamaki, buku mosusu, oyo ya bomoyi, efonguamaki.Bakufi, basambisamaki, moko na moko kolandisama na misala na ye,pe na oyo ekomamaki na buku.Mayi na monana, ebimisaki ba oyo ba zindaki na kati,mokili ya ba kufi, esanzaki pe ba oyo bazalaki na kati. Bango nyoso, basambisamaki, mpela moko ezalaki misala na bango.Sima, kufa, na mokili ya ba kufi emelamaki na litumbu na moto.Litumbu na moto oyo, yango nde kufa ya mibale.Ba oyo, bakombo, na bango ekomami na buku ya bomoyi te, bakobuakama na kati ; Emoniseli 20 :11-15.*

*Nzoka nde, Nzambe akelaki biso po na kanda te,kasi po na lobiko kati na Yesu Masiya ; 1 Tesalonika 5 :9.*

## **Ndenge nini koyamba lobiko ?**

- 1.Ndima ete ozali mosumuki liboso na Nzambe, senga ye bolimbisi, tatola (tanga) masumu na yo.**
- 2.Yoka mawa na motema pe buakisa mabe, tika yango libela pe tosa Nzambe (kobongola motema).**
- 3.Yeba pe ndima ete Yesu Masiya akufaki na ekuluse po na yo pe na esika na yo, tonda ye.**
- 4.Luka biblia pe tangaka yango mikolo nyoso.**
- 5.Umela mikolo nyoso na bozalisani na Nzambe (kati na mabondeli).**
- 6.Luka etonga bisika bana na Nzambe bazo yangana, batosaka maloba na Nzambe, pe nguya na Nzambe ezali komonisama.**
- 7.Sakola kombo na Yesu, tatola nzinga nzinga na yo, misala na ye kati na bomoyi na yo.**

**« Bobongola mitema pe boyamba bonzambe, po ete masumu na bino elimbisama, po ete bo zua kimia kouta na Nkolo » Misala ya ba ntoma 3 :19.**

**Yesu atunaki ba yekoli na ye : « Bato, bazali koloba nini, na ntina na muana moto (Yesu), po na bango, ye azali nani ?».Bayanolaki : « Po na bayike, azali Yohane mobatisi, po na basusu, azali mosakoli Elia, po na bamisusu lisusu, Jeremiya, to moko na basakoli». « Atunaki bango, kasi bino bolobi ete nazali nani ?». Simona, ayanolaki ye boye : « Ozali Mesiya, muana na Nzambe na bomoyi. » Yesu alobaki na ye boye : « Ozali mutu na esengo, Simona, muana ya Yona, opesi eyano oyo, na makasi na yo moko te.Tata na ngai na likolo, nde afongoleli yo» Matayo 16 :13-17.**

## Po na ko sukisa

Nazali koyoka mawa mingi, po na mabe oyo nasalaki batu, kasi nakoki ko bongola yango te, nayebi kaka ete, nasi na limbisami.

Yango nde likabo ya ofele, po na biso oyo to ndimela, po ete Yesu-Masiye asi ayamba etumbu oyo ezalaki ya biso, alakelamaki mabe na esika na biso, na ekuluse, makila na ye etangaki na esika ya, oyo ya biso. Sikoyo, na ngolu na ye (Yesu), tozali na bomoyi ya seko, pe topikolami na nzela ya bilakeli mabe, tozalaki kotambola na kati. Esengeli, lisusu te to mona pasi, po na mabe tosala.

Bokanisi ete ezali pete ? Po na ngai, pe po na yo, iyo, kasi po na Yesu ezalaki pasi mingi, yango, ntina ete, nazali kobosana bolamu wana te, pe nazali kosalela ye na motema na ngai mobimba, ye oyo akomi, Mokonzi pe Mobikisi na ngai.

*Boyeba bino nyoso ete, ezali po kombo na Yesu Masiya ya Nazarete, ye wana abakamaki na ekuluse, pe ye wana oyo Nzambe asekuisa kati na ba kufi, ezali na ntina na ye nde, lelo na telemi, liboso na bino, na nzoto kolongono. Misala ya ba ntoma 4 :10.*



Oyo ezali litatoli ya bomoyi na ngai na mukuse. Buku oyo eza na litatoli ya molayi (na lopoto) ekoki komonana, epayi ya bateki baku ya ba klistu, lokola ndako ya Biblia...



**Bokoki kokomela bango, na bisika na bango, pe kokomela ngai na etaliseli oyo : [www.centre-partage.com](http://www.centre-partage.com), awa nde bokoki kokota na mozindo ya buku na ngai, pe koyeba makanisi ya ba oyo batangaki yango, bokoki ko mona bilili ya litatoli na ngai, pe kotanga makomi etali misala ya molili, mokili ya milimo.**

**Nazali ya kobongama, po na sunga bino : na biyano na mituna, na koyoka bino, pe kotambola na mokili mobimba po na kosakola sango malamumu, na bokutani ya lolenge na lolenge. (Kokomela ngai na : email pe skype)**

**Nzambe, apambola bino.**

Allan Rich

Buku oyo elimbolami na lingala na mosali na Nzambe Adèle MBUYI, kati na lisanga ya ba limboli makomi pe mateya po na bofuluki ya sango malamumu (Association des Interprètes et Traducteurs pour le Progrès de l'Évangile-AITPE-ONG).

Avenue MBANZAMPA n°60, quartier Mfinda, commune de Ngaliema, Kinshasa-République Démocratique du Congo.

Téléphones :(00 243)- {0} **:-81 45 91 791/-99 66 68 798/-81 51 01 1 2 3 / - 99 4 7 5 7 3 8 5 / - 8 5 1 3 8 2 7 4 7 .**

Email :[esthermbulu@gmail.com](mailto:esthermbulu@gmail.com)